

Mervi Patosalmi

11.12.2019

Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotointi Helsingin kaupungilla – tasa-arvohankkeen tuloksia

Tutkimuksen tarkoitus

Helsingin kaupunkistrategiassa todetaan, että sukupuolten tasa-arvo on läpileikkaava periaate kaupungin toiminnassa. Tämän tavoitteen edistämiseksi käynnistettiin tutkimuspohjainen tasa-arvohanke, jossa valituille palveluille tehtiin sukupuolivaikutusten arviointi. Tähän tasa-arvohankkeeseen on kytketty myös sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotointi. Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotin taustalla on valtuustoaloite. Keväällä 2018 kaupunginvaltuusto teki asiasta päätöksen, jossa he edellyttivät, että vuoden 2018 talousarvio arvioidaan sukupuolinäkökulmasta ja lisäksi aloitetaan pilotti sukupuolitietoista budjetoinnista. Tutkimuksen tarkoituksena on pilotoida sukupuolitietoista budjetointia ja samalla kehittää menetelmiä, joita voitaisiin soveltaa jatkossa Helsingin kaupungilla.

Aineisto:

Aineistona on ollut Helsingin kaupungin taloussuunnittelumateriaali. Kulttuurin ja vapaa-ajantoimialalta on käytetty toimialan taloussuunnittelumateriaaleja. Tämän lisäksi tehtiin kävijäseuranta kolmessa liikuntapaikassa. Taustamateriaalina on ollut suomalaista ja kansainvälistä tutkimusta sukupuolitietoista budjetoinnista.

Tulosten pohjalta tunnistettiin kehittämismahdollisuuksia, joiden perusteella tehtiin suosituksia sukupuolitietoisien budjetoinnin vakiinnuttamiseksi Helsingin kaupungilla

- Sukupuolinäkökulman kytkeminen toimialojen ja kaupunkitason tavoitteisiin ja niiden mittareihin.
- Sukupuolten tasa-arvoa mittaavan strategiamittarin kehittäminen.
- Tasa-arvosuunnitelmien tavoitteiden ja toimenpiteiden sisällyttäminen toimialojen ja kaupunginkanslian tulosbudjetteihin.
- Sukupuolitietoisien budjetoinnin kehittäminen kaupunkitasolla ja sukupuolivaikutusten arvioinnin kaupunkitasoisen ohjeen laatiminen.
- Sukupuolinäkökulman integroiminen poikkihallinnollisiin koordinaattiorakenteisiin ja strategiahankkeisiin.
- Sukupuolivaikutusten arviointimenetelmien ja siihen liittyvän tiedonkeruun kehittäminen toimialatasolla.
- Tasa-arvotyön nykyistä kattavampi resursointi toimialojen ja taloussuunnittelun tueksi.

”Sukupuolten tasa-arvo on läpäisevä periaate kaikessa kaupungin toiminnassa.”

-Helsingin kaupunkistrategia

Pilotoinnin toteutus

Sukupuolitietoisien budjetoinnin pilotoinnin kohteeksi valittiin liikuntapalvelut, mutta sukupuolitietoisien budjetoinnin mahdollisuuksia tarkasteltiin soveltuvin osin myös kaupunkitasoisena. Tutkimuksessa kartoitettiin ensin sukupuolitietoisien budjetoinnin menetelmiä suomalaisen ja kansainvälisen tutkimuskirjallisuuden avulla. Koska sukupuolitietoiseen budjetointiin ei ole olemassa vakiintuneita menetelmiä, varsinaisessa pilotoinnissa pyrittiin kehittämään kuntasektorille ja erityisesti Helsingin kaupungille soveltuvia toimintatapoja.

Liikuntapalveluiden osalta tarkasteltiin seuraavia toimintoja sukupuolitietoisien budjetoinnin näkökulmasta: taloussuunnittelua ja -ohjeistusta, budjetin analyysia ja sukupuolivaikutusten arviointia, toiminnan seurannan indikaattoreita, tasa-arvoon suunnattuja erityistoimia, osallistuvaa budjetointiä, henkilöstöpoliittista tasa-arvoa ja investointien sukupuolivaikutusten arviointia. Tehtyjen tarkastelujen pohjalta tunnistettiin joukko toimenpidesuosituksia sukupuolitietoisien budjetoinnin vakiinnuttamiseksi Helsingin kaupungilla.

Sukupuolitietoinen budjetointi osa kattavaa tasa-arvotyötä

Sukupuolitietoinen budjetointi on sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisen yksi menetelmä. Se on kokonaisvaltaisesti sovellettuna tehokas keino sukupuolten tasa-arvon edistämiseen. Tämän hankkeen tavoitteena oli paitsi pilotoida sukupuolitietoista budjetointiä, myös kehittää yleisempiä menetelmiä ja suosituksia jatkotoimista liittyen siihen, miten sukupuolitietoista budjetointiä voitaisiin Helsingin kaupungilla vakiinnuttaa. Helsingin kaupunki on iso ja monitahoinen organisaatio, jossa eri toimialojen tehtävät ovat hyvin erilaisia keskenään. Yleisten sukupuolitietoisien budjetoinnin menetelmien kehittäminen, jotka sellaisenaan voitaisiin ottaa käyttöön eri toimialoilla, on erittäin haastavaa. Tämä pilotti on kuitenkin tuonut esille monia hyviä ja konkreettisia menetelmiä, joista voidaan eri toimialoilla ottaa oppia.

Helsinki

Lue koko julkaisu täältä: [pdf](#), [selattava lssuu-julkaisu](#)

Lisätietoja: Mervi Patosalmi puh. 040 568 7073, Katja Vilkama puh. (09) 310 78396

Sähköposti: [etunimi.sukunimi\(at\)hel.fi](mailto:etunimi.sukunimi(at)hel.fi)

Helsingin kaupunki, kaupunginkanslia, kaupunkitutkimus ja -tilastot
www.hel.fi/kaupunkitieto